

NÁVRH KONCEPCIE ROZVOJA
FAKULTY MÚZICKÝCH UMENÍ
AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ
BYSTRICI NA OBDOBIE 2025 - 2029

doc. Mgr. Špilák Peter, PhD., ArtD.

FAKULTA MÚZICKÝCH UMENÍ AKADEMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI – VÝCHODISKÁ A RÁMEC ROZVOJA NA OBDOBIE 2025 – 2029

Fakulta múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici (ďalej len FMU) zohráva významnú úlohu v oblasti umeleckého vzdelávania na Slovensku. Udržiavanie jej kvalitatívneho rastu, podpora tvorivej činnosti a modernizácia vzdelávacích podmienok sú priamo podmienené strategickým riadením, progresívne orientovaným rozvojom a predovšetkým efektívnym financovaním.

Predkladaná koncepcia rozvoja fakulty vychádza z kľúčových oblastí, ktoré majú zásadný význam pre úspešné fungovanie fakulty ako neoddeliteľnej súčasti verejnej vysokej školy.

Koncepcia pre obdobie 2025 – 2029 sa opiera o nasledujúce prioritné oblasti:

1. Vzdelávanie

- Udržateľnosť, rozvoj a optimalizácia študijných programov fakulty
- Prepojenie obsahu štúdia s požiadavkami umeleckej praxe, kultúrneho a pracovného trhu

2. Tvorivá činnosť pedagógov a študentov

- Posilňovanie umeleckej a inej tvorivej výkonnosti pedagógov
- Podpora tvorivej činnosti študentov a medzinárodných výstupov

3. Financovanie a riadenie fakulty

- Zvyšovanie výkonnosti vo financovaní podľa metodiky MŠVVaM SR
- Transparentné hospodárenie a plánovanie investičného rozvoja

4. Komunikácia, propagácia a vzťahy s externým prostredím

- Rozvíjanie povedomia o fakulte a jej aktívna prezentácia v odbornom i verejnom priestore
- Rozvoj spolupráce s kultúrnymi, vzdelávacími a inými profesionálnymi partnermi

5. Výkonnostné parametre

Moje prvé funkčné obdobie vo funkcii dekana bolo spojené s realizáciou komplexnej akreditácie, ktorá bola úspešne ukončená v roku 2023. Výsledkom tohto náročného procesu bolo reakreditovanie poskytovaných študijných programov, čo umožnilo fakulte pokračovať vo

svojom pedagogickom a umeleckom poslaní v súlade s aktuálnymi štandardmi vysokoškolského vzdelávania. Aktuálne FMU realizuje celkovo 6 študijných programov.

V bakalárskom a magisterskom stupni sú to:

- **Interpretačné umenie** (Bc. + Mgr.)
- **Kompozícia** (Bc. + Mgr.)

V treťom stupni štúdia došlo v rámci akreditácie k zlúčeniu predchádzajúcich doktorandských programov do jedného študijného programu pod názvom **Hudobné umenie** (ArtD.).

Študijné programy v súčasnosti navštevuje:

- 105 študentov bakalárskeho štúdia
- 51 študentov magisterského štúdia
- 27 študentov doktorandského štúdia (ArtD.), z toho 21 v externej a 6 v internej forme

1. STRATEGICKÉ CIELE A PRIORITY FMU NA OBDOBIE 2025 – 2029 V OBLASTI KVALITY VZDELÁVANIA

Inovácia a rozvoj študijných programov

Jedným zo strategických cieľov FMU na nasledujúce obdobie bude udržiavať a rozvíjať ponúkané študijné programy pri zachovaní optimálneho počtu študentov, vysokej pedagogickej úrovne a obsahovej kvality. Vzhľadom na dynamický vývoj spoločnosti a rýchlo sa meniace potreby umeleckej praxe je nevyhnutné, aby aj umelecké školstvo reagovalo flexibilne a inovatívne. Rozvoj študijných programov bude preto prebiehať vo viacerých rovinách:

- **Aktualizácia štruktúry študijných programov a ich jednotlivých predmetov s dôrazom na moderné prístupy a aktuálne požiadavky umeleckej praxe.**¹

¹ Priebežná aktualizácia obsahu študijných programov na Fakulte múzických umení prebieha každoročne, najmä prostredníctvom zavádzania nových výberových predmetov. Fakulta realizuje túto predmetovú aktualizáciu na základe návrhov vedúcich katedier, ako aj vyhodnocovania spätnej väzby od študentov, získanej prostredníctvom pravidelných ankiet. Zmeny sa zameriavajú predovšetkým na rozšírenie kompetenčného profilu študentov, reflexiu ich vzdelávacích potrieb a záujmov, doplnenie odborného spektra študijného programu o predmety viažuce sa na prax. Zavádzanie nových študijných zameraní, čo predstavuje z akreditačného hľadiska náročnejší proces, vychádza z dôslednej analýzy personálneho zabezpečenia študijných programov, s dôrazom na naplnenie štandardov kvality definovaných SAAVŠ pre študijné programy, ekonomickej a technickej realizovateľnosti, najmä v kontexte dostupnej infraštruktúry a špecifických potrieb umeleckého vzdelávania. Fakulta má v tejto oblasti už konkrétnu skúsenosť. Od akademického roku 2024/2025 sa realizuje inovovaný študijný program Interpretačné umenie (1. a 2. stupeň štúdia), ktorého obsah bol prepracovaný s dôrazom na aktuálne požiadavky umeleckej praxe a výstupy z hodnotiacich procesov.

- **Zriadenie nového študijného zamerania v programe Interpretáčn é umenie – Jazzová interpretácia.** Tento zámer vychádza z rastúceho záujmu absolventov konzervatórií a z identifikovanej medzery v oblasti umeleckého vysokoškolského vzdelávania. Dokumentácia je aktuálne v príprave s plánovaným dokončením v septembri 2025. Spustenie výučby sa predpokladá od akademického roka 2026/2027².
- **Rozšírenie študijného programu Kompozícia o nové zameranie.** Cieľom je zvýšiť atraktivitu programu a stabilizovať záujem uchádzačov. Finalizácia prípravných materiálov sa predpokladá v roku 2026.
- **Podpora digitalizácie a inovácií vo výučbe.** V študijnom programe Kompozícia bude potrebné zabezpečiť nové technické vybavenie, vrátane špecializovaného softvéru, ktorý reflektuje súčasnú profesionálnu prax v oblasti hudobnej tvorby.
- **Podpora medzifakultnej spolupráce.** FMU bude vytvárať priestor pre spoločné projekty so študentmi iných fakúlt Akadémie umení prostredníctvom vybraných predmetov a medziodborových iniciatív.³
- **Zriadenie externej formy štúdia študijného programu Kompozícia.** Fakulta plánuje predložiť návrh na akreditáciu externej formy tohto programu, čím sa rozšíria možnosti štúdia aj pre študentov, ktorí nemôžu študovať dennou formou.
- **Podporovať, systematicky monitorovať a vyhodnocovať potrebu kvalifikačného rastu pedagógov.** Kľúčovou úlohou v novom funkčnom období bude podanie žiadosti o získanie práv na habilitačné a inauguračné konania, čo výrazne prispeje k zvýšeniu prestíže fakulty.

Prepojenie vzdelávania s umeleckou praxou

Jednou z požiadaviek Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (SAAVŠ) je dôsledné prepojenie študijných programov s umeleckou praxou. FMU túto požiadavku

² Podobný proces fakulta úspešne zrealizovala už v roku 2017, keď otvorila nové študijné zameranie **Muzikálový spev**. Týmto krokom reagovala na rastúci dopyt po špecializovanom umeleckom vzdelávaní v oblasti hudobno-dramatického žánru. Fakulta múzických umení sa tým zároveň stala **jedinou vysokou školou na Slovensku**, ktorá ponúka systematické vysokoškolské vzdelávanie v tejto umeleckej špecializácii. Študijné zameranie Muzikálový spev dodnes predstavuje unikátnu formu prepojenia hudobného, hereckého a pohybového vzdelávania, čím významne prispieva k rozmanitosti a atraktivite študijných programov FMU.

³ Ako úspešný príklad medzifakultnej spolupráce sa javí predmet **KOMPOST**, ktorý je pod dikciou Katedry kompozície. Tento predmet plánujeme od akademického roka 2025/2026 otvoriť aj pre študentov Fakulty výtvarných umení (FVU). Významnou pridanou hodnotou bude aj účasť pedagóga z výtvarnej fakulty, ktorý sa bude podieľať na výučbe a pedagogickom vedení predmetu. Tento projekt predstavuje konkrétny krok k prehlbovaniu interdisciplinárnej spolupráce medzi fakultami Akadémie umení a zároveň vytvára príležitosť pre študentov rozšíriť si svoje odborné a umelecké kompetencie cez prienik rôznych umeleckých disciplín.

dlhodobo napĺňa – existujúce študijné programy obsahujú predmety, ktoré študentom poskytujú priame skúsenosti z profesionálnej hudobnej, divadelnej či produkčnej praxe⁴. Vďaka týmto predmetom študenti získavajú kompetencie v oblasti orchestrálnej, zborovej, opernej alebo muzikálovej interpretácie. Absolvujú štúdiá titulov, ktoré sa pravidelne objavujú v repertoároch významných operných scén doma i v zahraničí.

V ďalšom období fakulta plánuje rozšíriť sieť spolupráce s významnými umeleckými inštitúciami⁵. Medzi pripravované partnerstvá patria:

- Slovenská filharmónia Košice
- Štátna opera Banská Bystrica
- Mestské divadlo Banská Bystrica (o. z.)
- Slovenské národné divadlo v Bratislave
- My Piano

Tieto inštitúcie vytvoria platformu pre stáže, umelecké výmeny, odbornú prax a spoločné projekty, ktoré prehĺbia prepojenie akademického vzdelávania s profesionálnou realitou.

- **Doplňujúce pedagogické štúdium a ďalšie formy vzdelávania**

Významným strategickým cieľom bude opätovné podanie žiadosti o akreditáciu **Doplňujúceho pedagogického štúdia (DPŠ)**, ktorého súčasná platnosť končí v decembri 2025. O štúdium je zo strany absolventov študijných programov FMU každoročne značný záujem, a preto jeho pokračovanie považujeme za dôležité pre ďalšie profesionálne uplatnenie našich absolventov. Súčasťou stratégie FMU je tiež iniciatíva **rozšíriť portfólio o ďalšie formy vzdelávania**, predovšetkým:

- **Inovačné vzdelávanie** určené pre pedagógov základných umeleckých škôl, zamerané na ich kvalifikačný a profesijný rast.

Tento typ vzdelávania bude reflektovať potreby praxe a poskytne možnosť ďalšieho odborného rozvoja pre široké spektrum profesionálov v oblasti umeleckého vzdelávania.

⁴ Ide o predmety ako: Orchestrálna prax, Operné a muzikálové štúdiu, Zborová prax, výroba strojčekov, Komorná hra a pod.

⁵ Aktuálne má FMU spolupráce s umeleckými inštitúciami a organizáciami ako: Slovenská filharmónia, Štátny komorný orchester Žilina, Slovak Doublebass Club, o.z., Slovenská cimbalová asociácia, Flautiáda, o.z.

2. OBLASŤ VEDY, GRANTOVEJ A UMELECKEJ ČINNOSTI, PODPORA ŠTUDENTSKÝCH AKTIVÍT

Vnútoraná grantová politika a dosiahnuté výsledky

FMU si vybudovala stabilný systém podporujúci grantovú činnosť: každá katedra je pravidelne aktívna a podáva minimálne jeden projekt ročne. Výsledkom tejto stratégie sú:

- **2022:** získané alebo podporené projekty v celkovej hodnote 15 000 € – vrátane 7 nevýskumných externých a 1 výskumného (KEGA) projektu za 1 619 €.
- **2023:** objem 17 300 € za 7 nevýskumných externých projektov.
- **2024:** celkovo 23 800 € za 12 externých projektov + výskumná spolupráca s UMB (VEGA) za 2 853 €; zároveň pridelených 20 000 € prostredníctvom interného FMU systému (14 projektov).
- **2025:** predložených bolo 10 FPU projektov, z ktorých bolo podporených 8 v celkovej 34 200€.

V oblasti tvorivej činnosti boli mechanizmy jej evidencie prehľadne nastavené, pedagógovia vykazovali vysokú úroveň tvorivej činnosti, vďaka čomu FMU získala počas posledných dvoch rokov v rozpise dotácií verejným vysokým školám aj finančnú podporu za excelentné pracoviská.

Strategické ciele na roky 2025–2029

1. **Posilniť aktívnu grantovú činnosť**
 - Zamerať sa na grantové schémy FPU, Nadácií (Tatrabanka, SPP, Orange a i.), ako aj projekty typu KEGA popr. VEGA.
2. **Zachovať interný grantový systém fakulty**
 - Pokračovať v podpore tvorivých činností pedagógov a študentov prostredníctvom FMU grantovej schémy.
3. **Podporovať študentské umelecké aktivity**
 - Motivovať účasť študentov na umeleckých súťažiach, festivaloch i verejných produkciách.
4. **Pravidelne monitorovať umeleckú činnosť**
 - Zaviesť systém na hodnotenie výkonov pedagógov a doktorandov s cieľom identifikovať internej špičky vo výkone.
5. **Podporovať mobilitu vysokoškolských učiteľov**

- Získavať financie na pedagógov prostredníctvom programov ako ERASMUS+, workshopy, rezidencie (napr. aj cez FPU mobility)

6. Zabezpečiť transparentné rozdelenie financií na katedry

- Interný systém prerozdelenia finančných prostriedkov podporí rozvoj umeleckých a pedagogických aktivít na úrovni katedier.⁶

3. FINANCOVANIE A RIADENIE FAKULTY

Rozpočet Fakulty múzických umení ako súčasť verejnej vysokej školy je každoročne určovaný v súlade s metodikou financovania vysokých škôl, ktorú stanovuje Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR. Táto metodika vychádza z princípu **výkonnostného financovania**, ktoré významne ovplyvňuje výšku alokovaných prostriedkov. Vysoké školy – a teda aj jednotlivé fakulty – sú motivované napĺňať stanovené **výkonové ukazovatele**, ktoré sú základom pre výpočet dotácií.

Pre FMU ako umeleckú fakultu predstavuje tento systém výzvu, najmä pri **kvantifikácii umeleckej činnosti**, ktorá má často nekomerčný, špecificky autorský alebo individuálne expresívny charakter. Napriek pretrvávajúcim systémovým problémom, napríklad v súvislosti s registráciou výstupov v databázach **CREUČ a CREPČ**, si FMU dlhodobo udržiava nadpriemerné výsledky – predovšetkým v oblasti umeleckého výskumu, medzinárodnej spolupráce a umeleckej mobility.

V predchádzajúcom období sa vedenie fakulty sústredilo na:

- **strategickú alokáciu dostupných zdrojov,**
- **získavanie peňazí z rôznych zdrojov**, ako sú granty, projekty a spolupráca s kultúrnymi inštitúciami,
- **vytváranie podmienok pre dlhodobý rozvoj fakulty.**

Súčasťou investičných zámerov bola aj **cieľavedomá modernizácia** technického vybavenia, rekonštrukcia priestorov a zlepšovanie priestorov a vybavenia potrebného na výučbu a verejné prezentácie umeleckých výkonov študentov ako aj pedagógov.

⁶ Tento spôsob pridelenia financií na katedry sa javí ako efektívny, nakoľko vedúci katedier na základe toho zrealizovali niekoľko pre študentov zaujímavých workshopov a seminárov, lektormi ktorých boli významné umelecké osobnosti.

Investície do rekonštrukčných a technických prác v období 2022 – 2024 boli zrealizované vo výške

- **2022:** 4 413,60 €
- **2023:** 11 537,89 €
- **2024:** 33 234,83 €

Priestorové kapacity fakulty: Významná limitácia rozvoja

Jednou z najväznejších a dlhodobu neriešených slabých stránok fakulty je **nedostatočná priestorová kapacita**. FMU je **jedinou fakultou v rámci Akadémie umení**, ktorá musí pri realizácii svojich študijných programov využívať prenájmy externých priestorov.

Táto situácia zásadne ovplyvňuje kvalitu výučby, najmä praktických predmetov, ktoré si vyžadujú špecifické technické a akustické podmienky. V roku 2025 fakulta zaplatila za prenájom priestorov Stredoslovenskému osvetovému stredisku (v období od 10. 2. 2025 do 18. 5. 2025) **sumu 1 400 €** – len za jeden semester. Taktiež každoročne vynakladané nemalé finančné prostriedky spojené s prenájmami priestorov pre krátkodobé umelecké podujatia, ktoré sú súčasťou štandardných vzdelávacích výstupov⁷.

Opakovane preto vedenie fakulty na úrovni rektorátu upozorňuje na **nevyhnutnosť priestorového rozšírenia**, ktoré je základnou podmienkou pre dôstojnú realizáciu ŠP FMU AU v kontexte vysokoškolského umeleckého vzdelávania. Riešenie tohto problému bude jedným z hlavných cieľov v najbližšom období.

Strategické ciele v oblasti financovania a riadenia fakulty (2025 – 2029)

1. Posilniť výkonnostné financovanie fakulty

- Systematicky zvyšovať počet umeleckých výstupov registrovaných v databázach CREPČ, CREUČ a ďalších uznávaných systémoch.
- Motivovať pedagógov k účasti na významných umeleckých projektoch a festivaloch doma i v zahraničí.

2. Zvýšiť objem externých zdrojov

- Intenzívne sa zapojiť do grantových schém: FPU, KEGA, Erasmus+, Visegrad Fund, Creative Europe a ďalšie.

⁷ Ide o prenájmy priestorov ako Robotnícky dom, Radnica- Cikkerova sieň mesta Banská Bystrica a pod.

3. Zefektívniť vnútorný systém rozpočtovania

- Zaviesť výkonnostné rozpočtovanie na úrovni jednotlivých katedier s ohľadom na kvalitu výučby, počet projektov a umelecké výstupy.

4. Pravidelné hodnotenie vynaložených prostriedkov

- Zaviesť mechanizmy na analýzu účelnosti a dopadu investícií na kvalitu vzdelávania a tvorivej činnosti.

5. Realizácia investičného plánu obnovy technickej infraštruktúry

- Modernizovať technické, akustické a multimedialne vybavenie koncertných, priestorov fakulty.
- Investovať do nástrojového parku, digitálnych platforiem a špecializovaných softvérov pre výučbu a prezentáciu.

6. Zabezpečiť dôstojné priestorové podmienky pre študentov

- Vytvoriť alebo získať priestory pre nácviky, skúšky a verejné výstupy, ktoré budú prístupné, technicky vybavené a akusticky vhodné.
- Pokračovať v rekonštrukcii ďalších výučbových priestorov (Koncertná sála, miestnosť 009 – vytvorenie multimedialnej učebne pre kompozíciu a pod.).

7. Presadzovať zmeny vo výkonnostnej metodike financovania

- Aktívne vstupovať do diskusie o prispôsobení metodiky financovania tak, aby lepšie reflektovala špecifiká umeleckých odborov.

4. KOMUNIKÁCIA, PROPAGÁCIA A VZŤAHY S EXTERNÝM PROSTREDÍM

Kľúčovou súčasťou tejto stratégie je rozvoj a udržiavanie kvalitných vzťahov s kultúrnymi inštitúciami, vzdelávacími partnermi a odbornou verejnosťou. Fakulta úspešne spolupracuje so Slovenskou filharmóniou, Štátnym komorným orchestrom Žilina, Bábkovým divadlom na rázcestí a ďalšími významnými subjektmi v oblasti umenia a kultúry. Tieto partnerstvá vytvárajú platformy pre spoločné projekty, umelecké produkcie, a sú dobrou platformou pre odborné skúsenosti študentov i pedagógov.

Takéto vzájomné spolupráce nielen rozširujú možnosti vzdelávania a umeleckej tvorby, ale zároveň posilňuje mediálnu a verejnú prezentáciu fakulty. Fakulta sa pravidelne prezentuje na

verejných podujatiach, snaží sa zvyšovať svoje povedomie aj cez v digitálne platformy, čím zabezpečuje širokú informovanosť o svojich aktivitách a úspechoch.⁸

V nadchádzajúcom období bude fakulta musieť intenzívnejšie pracovať na svojom PR, s cieľom efektívnejšie prezentovať svoje aktivity a posilniť svoju viditeľnosť v odbornom i verejnom priestore a tým posilniť značku fakulty.

Strategické ciele v oblasti Komunikácie, propagácie a vzťahov s externým prostredím (2025–2029)

1. Posilniť imidž fakulty

- Systematicky budovať a zvyšovať povedomie o FMU ako o špičkovej umeleckej inštitúcii na národnej i medzinárodnej úrovni.
- Vytvárať jednotný a prítlačivý dizajn a spôsob, akým komunikujeme informácie smerom k verejnosti

2. Rozšíriť mediálnu a digitálnu prítomnosť fakulty

- Zvýšiť aktivitu na sociálnych sieťach, vytvárať pravidelný a kvalitný obsah o aktivitách fakulty, úspechoch študentov a pedagógov.
- Rozvíjať multimedialne formáty (videá, podcasty,) na podporu prezentácie vlastných aktivít.

3. Prehĺbiť spoluprácu s kultúrnymi a profesionálnymi partnermi

- Rozvíjať a udržiavať už existujúce partnerstvá a zamerať sa na rozvoj ďalších spoluprác
- Iniciovat' spoločné umelecké projekty, workshopy, koncerty a verejné podujatia.

4. Podporovať aktívnu účasť fakulty a študentov v kultúrnom dianí

- Zabezpečiť pravidelnú účasť na národných i medzinárodných festivaloch, súťažiach a konferenciách.
- Vytvárať platformy pre prezentáciu tvorby študentov a pedagógov širokej verejnosti.

5. Zlepšiť komunikáciu s absolventmi a rozvíjať alumni sieť

⁸ Tu mám na mysli predovšetkým fakultný IG účet a FB profil.

- Vytvoriť aktívnu sieť absolventov na podporu kariérnych príležitostí a spolupráce.
- Organizovať pravidelné alumni podujatia a zapájať absolventov do rozvoja fakulty.

6. Optimalizovať internú komunikáciu a spoluprácu medzi katedrami

- Podporovať efektívnu výmenu informácií a koordináciu aktivít v rámci fakulty.

5. VÝKONNOSTNÉ PARAMETRE

Akadémia umení, teda aj FMU ako jej súčasť, má od roku 2024 podpísanú výkonnostnú zmluvu na roky 2024–2026, podobne ako všetky verejné vysoké školy. Táto zmluva zavádza systém výkonnostného financovania a obsahuje konkrétne ukazovatele, ktoré je potrebné splniť, aby škola získala časť štátnej dotácie.

V nasledujúcom období bude dôležité tieto ukazovatele na fakulte pravidelne, cieľavedome a objektívne sledovať a vyhodnocovať. Cieľom je správne nastaviť všetky parametre, ktoré ovplyvňujú výkonnostnú zmluvu a tým aj financovanie fakulty.

Celkový prístup k analyzovaniu a rozvoju výkonnostných ukazovateľov bude zahŕňať pravidelný zber a sledovanie dát zo všetkých relevantných oblastí. Na základe týchto údajov bude potrebné robiť podrobné analýzy, kde sa dosiahnuté výsledky porovnajú s plánovanými cieľmi a štandardmi. Táto analýza pomôže nájsť silné stránky fakulty aj oblasti, kde je potrebné sa zlepšiť.

Podľa získaných informácií sa stanovujú krátkodobé a dlhodobé ciele, pričom sa bude klásť dôraz na priority ako efektívnosť štúdií, kvalita umeleckých výstupov či získavanie finančných zdrojov. Dôležitou súčasťou tohto procesu musí byť aj pravidelná komunikácia a zapojenie všetkých zainteresovaných – vedenia fakulty, pedagógov, študentov i externých partnerov.

Bude tiež nevyhnutné nastaviť pravidelné kontroly na sledovanie pokroku a hodnotenie efektivity prijatých opatrení. Stratégiu bude potrebné priebežne upravovať podľa aktuálneho vývoja, aby sa zabezpečil trvalý rozvoj fakulty a čo najlepšie výsledky vo výkonnostných ukazovateľoch.